

מסורת הש"ס

(א) ויבנות ספי' ע"ש כ"ב ת.
(ב) ע"ש" (ג) ויבנות (ד)
(ה) ויבנות (ו) ויבנות
(ז) ויבנות (ח) ויבנות
(ט) ויבנות (י) ויבנות
(יא) ויבנות (יב) ויבנות
(יג) ויבנות (יד) ויבנות
(טו) ויבנות (טז) ויבנות
(יז) ויבנות (יח) ויבנות
(יט) ויבנות (כ) ויבנות
(כא) ויבנות (כב) ויבנות
(כג) ויבנות (כד) ויבנות
(כה) ויבנות (כו) ויבנות
(כז) ויבנות (כח) ויבנות
(כט) ויבנות (ל) ויבנות

תולין פרק עשרים שבת

קלט

עין משפט
נר מצוה

א מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ב מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ג מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ד מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ה מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ו מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ז מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ח מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ט מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
י מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
יא מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
יב מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
יג מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
יד מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
טו מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
טז מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
יז מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
יח מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
יט מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כ מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כא מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כב מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כג מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כד מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כה מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כו מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כז מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כח מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
כט מ"י מ"ג פ"ג כ"ב
ל מ"י מ"ג פ"ג כ"ב

הלכה כדורה. בטעמים שלא יהא זה מחלוקת: ג' ענינים. כשהו
ישפטו כמחור יורו ויבניהו ככסף יקממו: ג' פורעניות. שדה
תחרש עיין תהיה ולגמות יער: ויועליך ככספיה. ואחר כך יקרא
לך עיר הדק לשרות בה שפניה: אי כעלי יהירי. ישראל מתייהרים

ולישלח להו בר"ש. הא לא פריך לישלח להו כר' יאשיה דאמר
אית חיבי עד שזרע חטה ושעורה ומלחן כמפולת
יד דשמא הס לא שאלו כשותא ככרמא מהו אלף היכא עששה דנין
איסור כלאים ג' מינים כאחד ועוד שמא לא ק"ל כר' יאשיה וש"ג
דקי"ל כר' יאשיה ככסף דקדושין

תורה אור השלם

- 1 שמשו נא זאת
ראשי בית יעקב וקעני
בית ישראל הקדושים
משפט הוא כל הישרה
יעקשו: בנה עיין בנשים
ירושלם בשולח ראשיה
בשוד ישטו וכוניה
במחור יורו וביאיה ככסף
יקמנו ועל יו ישענו לאמר
הלא יו ככרמנו לא תבוא
עלנו רעה: כיכא ג ט"א
לכן בגללכם עיין ערה
הרש וירושלם עיין תורה
ודר הבית לנמות ער:
כיכא ג ט"א
3 ואשיבה ידי עליך
ואשר כר' יקי"ק ואשיבה
כל בדילך: ישעיו א ט"א
4 עיין במשפט תפדה
רביה בדקרה
ישעיו א ט"א
5 הסי' יו משפטך מנה
איך מלך ישראל יו
כקרבן לא חזראו רע
עוד: שניה ג ט"א
6 שבר יו מטה רשעים
שכט משלים
ישעיו ג ט"א
7 כי כפיכם נגאלו
בד' ואצבעותיכם בעון
שפתותיכם דברו שקר
לשונכם עולה תהנה:
ישעיו ג ט"א
8 ברכת אבך גברו על
ברכת הודי עד תהיה
בבעת עולם תהיין לראש
יוסף ולקרבן ניוו אבך:
בראשית ט"ו ט"א
9 וישא משאת אמת עמי
אלהם ותרב משאת בנימין
משאת כלם תמש ורות
וישור וישבור עמו:
בראשית כ"ג ט"א
10 ויהי אף יו במשה
ויאמר הלא ארחן ארחך
הלוי ודעתי כי דברי ידבר
הוא וגם הגה הוא יצא
לקראתך ויראך וישמח
בלבך:
שמות י"ד ט"א

הלכה כדורה ומשנה ברורה במקום אחד:
תניא רבי יוסי בן אלישע אומר אם ארית
דור שצרות רבות באות עליו צא ובדוק
בדיני ישראל שכל פורענות שבאה לעולם
לא באה אלא בשביל דיני ישראל שנאמר
ישמעון נא זאת ראשי בית יעקב וקציני בית
ישראל המתעבים משפטם ואת כל הישרה
יעקשו בונה ציון ברמים וירושלים בעולה
ראשיה בשוחד ישפוטו וכהניה במחיר יורו
וגביאה ככסף יקסומו ועל ה' ישענו וגו'
רשעים הן אלא שתלו כמחונם במי שאמר
הויה העולם כנגד ג' עבירות שברם שנאמר
לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים
עיין תהיה ודר הבית לכמות יער וואין
הקב"ה משרה שכניחו על ישראל עד שיכלו
שופטים ושומרים רעים מישראל שנאמר
3 ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סגך
ואסירה כל בדילך ואשיבה שופטך
כבראשונה ויועליך ככתחלה וגו' יאמר עולא
3 אין ירושלים נפרה אלא בצדקה שנאמר
4 ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה אבך
רב פפא אי בטלי יהירי בטלי אמנושי אי
בטלי דיני בטלי ג' גורפטי אי בטלי יהירי
בטלי אמנושי דכתיב ואצרוף כבור סגך אי
בטלי דיני בטלי גורפטי דכתיב ה' הסיר ה'
משפטך פנה אויבך אמר רבי מלאי מושם
ר"א בר' שמעון מ"ד ישבר ה' מטה רשעים
שבט מושלים שבר ה' מטה רשעים אלו
הדיינין שנעשו מקל לחונניה שבט מושלים
אלו ה"ה שבמשפחות הדיינין מר זוטרא
אמר אלו תלמידי חכמים שמלמדים הלכות
ציבור לדייני בור אמר ר"א בן מלאי מושם
ר"ל מאי דכתיב כי כפיכם נגואלו בדם
ואצבעותיכם בעון שפתותיכם דברו שקר
לשונכם עולה תהנה כי כפיכם נגואלו בדם
אלו הדיינין ואצבעותיכם בעון אלו סופרי
הדיינין שפתותיכם דברו שקר אלו עורכי
הדיינין לשונכם עולה תהנה אלו בעלי
דינין ואמר רבי מלאי מושם ר' יצחק מגדלאה
מיום שפירש יוסף מאחיו לא מעם מעם יין
דכתיב ולקדך ניר אחיו ר' יוסי בר' חנינא
אמר אף הן לא מעמו מעם יין דכתיב וישתו
וישכרו עמו מכלל דעד האידנא לא (הוה)
שיכרות) ואידך שיכרות הוא דלא הוה שתיה
מיהא הוה ואמר רבי מלאי בשכר יו וראך
ושמח בלבו וכה לחשן המשפט על לבו: כשהו
מהו כשותא בכרמא מהו מת כ"ט מהו אדאוייל נה נפשיה דלוי אמר
שמואל לרב מנשיא אי חבימת שלח להו שלח להו כילה חורנו על כל צדדי
כילה ולא מצינו לה צד היתר ולישלח להו כדרמי בר יוחקאל לפי שאינן בני

הלכה כדורה. בטעמים שלא יהא זה מחלוקת: ג' ענינים. כשהו
ישפטו כמחור יורו ויבניהו ככסף יקממו: ג' פורעניות. שדה
תחרש עיין תהיה ולגמות יער: ויועליך ככספיה. ואחר כך יקרא
לך עיר הדק לשרות בה שפניה: אי כעלי יהירי. ישראל מתייהרים
בכלות ובמלוצו יירות כפרטיס
הלו: בטלי אמנושי. ובעלו מסמים
ומדחוסים (המשפלים אומנו: סגך.
הס גפי הרוח שמגלין עמלן לשון
ישנה מלד (איוט ת) ואמ"כ ואסירה
כל בדילך אלו אומ"ס) הצדילים
שנא ישראל מן הקב"ה צדקיהם
ופפחותם: בטלי דיני. רשעים
מישראל שמטין דין: בטלי. מעל ישראל:
גורפטי. נגוש שוטרי עובדי כוכבים:
שנעשו מקל לחונניה. לשמיהון
נותנין יד והויין לכן לחונן לומר
לא אהיה שליח ואזמין את פלוגי לבי
אם לא מרבה שכר ואחר פסק דין
לא ארדנו ליוכנס למשכנו: בטלי
מושלים. מלך אגרונין של מושלים
היינו דקייט רשעים שמ"ח
שנמשפחותם להם למקל ולאגרונין של
דיינים היו מעמידין אותן ומתפין
עליהם ועיין סגיגין לדכריהם:
לדייני בור. שבהבטתה אותן מ"ח
מעמידין דיני בור ליון את כל הבא
והרבה דינין שאין נמלכס נהן ומטין
אותן: כפיכם נגואלו בדם אלו
הדיינין. שכפיהן פשוטין לקבל שוחד
ומטין את הדין ונטולין ממון מן
הבעלים שלא כדון ונתנו לשכנגדו
וכי הוא כנוטל נשמתו: סופרי
הדיינין. שכתבין שטרות של רמיה:
עורכי הדיינין. מלמדן את בעלי
דינין לטעון: עמו. מכלל דעד השתא
לא: וכה לחשן המשפט. שכנגד הלכ
שניה על אהרן כדכתיב (שמואל א ב)
הנגלה נגלתי אל בית אבך ולאמרה
לוי נבואה של מנשים הכתובה
(ויחזקאל ב) עד וימרו זו ואעפ"כ לא
נתקבלו זו בואת: בני כשכר. שם
מקום: כילה מהו. לנטוה בשבת:
כשותא. הומולין שגדל על ההגה מהו
ככרמא ירק הוא וכלאים ככרס או
אין הוא ואינו כלאים ככרס: ולישלח
להו. לד הימך בה: כדרמי בר יוחקאל.
כך עליה חוט או משפחה: ומשני
לפי שאינן בני תורה. ומקילו טפי:
עירכובא. כלאים: וק"ל. ככרמא
שפך כיד גני עולה וה"ה לכלאים
שאף היא מזה המליה ככרן ואינה
נוהגת מן התורה אלף ככרן:
יהיב פרוטה לפיוק נכרי. קסגר
נחוק לכרן שרי ומיהו כל כמה
דאפשר משני שלא ילמדו להקל:
ולא

הלכה כדורה ומשנה ברורה במקום אחד:
תניא רבי יוסי בן אלישע אומר אם ארית
דור שצרות רבות באות עליו צא ובדוק
בדיני ישראל שכל פורענות שבאה לעולם
לא באה אלא בשביל דיני ישראל שנאמר
ישמעון נא זאת ראשי בית יעקב וקציני בית
ישראל המתעבים משפטם ואת כל הישרה
יעקשו בונה ציון ברמים וירושלים בעולה
ראשיה בשוחד ישפוטו וכהניה במחיר יורו
וגביאה ככסף יקסומו ועל ה' ישענו וגו'
רשעים הן אלא שתלו כמחונם במי שאמר
הויה העולם כנגד ג' עבירות שברם שנאמר
לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים
עיין תהיה ודר הבית לכמות יער וואין
הקב"ה משרה שכניחו על ישראל עד שיכלו
שופטים ושומרים רעים מישראל שנאמר
3 ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סגך
ואסירה כל בדילך ואשיבה שופטך
כבראשונה ויועליך ככתחלה וגו' יאמר עולא
3 אין ירושלים נפרה אלא בצדקה שנאמר
4 ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה אבך
רב פפא אי בטלי יהירי בטלי אמנושי אי
בטלי דיני בטלי ג' גורפטי אי בטלי יהירי
בטלי אמנושי דכתיב ואצרוף כבור סגך אי
בטלי דיני בטלי גורפטי דכתיב ה' הסיר ה'
משפטך פנה אויבך אמר רבי מלאי מושם
ר"א בר' שמעון מ"ד ישבר ה' מטה רשעים
שבט מושלים שבר ה' מטה רשעים אלו
הדיינין שנעשו מקל לחונניה שבט מושלים
אלו ה"ה שבמשפחות הדיינין מר זוטרא
אמר אלו תלמידי חכמים שמלמדים הלכות
ציבור לדייני בור אמר ר"א בן מלאי מושם
ר"ל מאי דכתיב כי כפיכם נגואלו בדם
ואצבעותיכם בעון שפתותיכם דברו שקר
לשונכם עולה תהנה כי כפיכם נגואלו בדם
אלו הדיינין ואצבעותיכם בעון אלו סופרי
הדיינין שפתותיכם דברו שקר אלו עורכי
הדיינין לשונכם עולה תהנה אלו בעלי
דינין ואמר רבי מלאי מושם ר' יצחק מגדלאה
מיום שפירש יוסף מאחיו לא מעם מעם יין
דכתיב ולקדך ניר אחיו ר' יוסי בר' חנינא
אמר אף הן לא מעמו מעם יין דכתיב וישתו
וישכרו עמו מכלל דעד האידנא לא (הוה)
שיכרות) ואידך שיכרות הוא דלא הוה שתיה
מיהא הוה ואמר רבי מלאי בשכר יו וראך
ושמח בלבו וכה לחשן המשפט על לבו: כשהו
מהו כשותא בכרמא מהו מת כ"ט מהו אדאוייל נה נפשיה דלוי אמר
שמואל לרב מנשיא אי חבימת שלח להו שלח להו כילה חורנו על כל צדדי
כילה ולא מצינו לה צד היתר ולישלח להו כדרמי בר יוחקאל לפי שאינן בני

תורה כשותא בכרמא עירכובא ולישלח להו כדר"ט דתניא כ"ישות ר' טרפון אומר אין כלאים בכרם וחכמים
אומרים כלאים בכרם וק"ל י"כל המיקל בארץ הלכה כמותו כחול"ל לפי שאינן בני תורה מכריז רב האי מאן
דבעי למחורע כשותא בכרמא לזרע רב עמרם חסידא מנגיד עליוהי רב משרשיא יהיב ליה פרוטה לתניוק
נכרי וזרע ליה וליתן ליה לתניוק ישראל אתי למיסרך וליתן ליה לגדול נכרי אתי לאיחולופי בישראל
מת שלח להו מת לא יתעסקו ביה לא יהודאין ולא ארמאין לא ביום טוב ראשון ולא ביום טוב שני
איני והאמר רבי יהודה בר שילת אמר רבי אסי עובדא הוה כבי כנישתא דמעון ביום טוב הסמוך לשבת
ולא

לעון רש"י

הומולין. כשות.

מוסף רש"י

שנאמר כר' ואצרוף
כבור סגך. תפדות סגך
ואצרוף צ"ה. בדילך.
המכלול הלפ"י ע"ה
י"ס. יהירי י"ס ע"ה
מכרמא: ע"ה. אמנושי.
כפיכם משפטן שמתין
ישראל כמ"ס שנת (ועל
ע"ה. מלכות אלה לדי
למנושי חסד ויחסי מ"ד
נמוס ע"ה. יתוודי:
ע"ה. דכרמא. שופטים
ע"ה. הומולין את ישראל
מקל"ה. ע"ה. בטלי
אמנושי דכתיב ואצרוף
כבור סגך. י"ס ינולים
נמלכס. כאלגרונין ויחלסן
אי אסירה כל בדילך.
למנושי המלכות מלכות
המקום. סגך. מהו רב.
דמתנתין סגך. מהו סופרי.
מהו א"כר. דכרמא. ע"ה.
כל המיקל בארץ הלכה
כמותו כמותו. ל"ל. ליתן ליה
מן התורה על אר המיקל
לכרות ו'.

רבינו חננאל

זה שהריב רב מנשיא לבני
יהו בשבט. על הילה ועל
הכשות ככרם ועל התה
כרמא